

HET NATIONAAL ACTIEPLAN

*“ONDERNEMINGEN EN
MENSENRECHTEN”*

IN EEN NOTENDOP

WAT IS DE BEDOELING VAN HET NATIONAAL ACTIEPLAN ?

Met het Nationaal Actieplan Ondernemingen en Mensenrechten wil België Belgische en internationale ondernemingen actief in België of het buitenland stimuleren om de mensenrechten te respecteren. Ook wil het Nationaal Actieplan bedrijven aanmoedigen om meer rekening te houden met mensenrechten in hun werking en invloedssfeer.

Het plan zet de UN Guiding Principles om in de praktijk. Ondernemingen hebben met hun vaak globale be-radingsketens en strategische beleidskeuzes een grote impact op de mensenrechten. Door de complexiteit van de hedendaagse markten is het niet altijd duidelijk wie verantwoordelijk is voor het voorkomen van mensenrechtenschendingen: de overheid of de ondernemingen zelf.

De UN Guiding Principles legt deze verantwoordelijkheid vast in 31 richtlijnen. Volgens deze richtlijnen zijn er drie cruciale pijlers:

PROTECT

DE STAAT

De plicht om personen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen

RESPECT

ONDERNEMINGEN

De verantwoordelijkheid om de mensenrechten te respecteren

REMEDY

SLACHTOFFERS

De noodzaak om effectieve remediëring voor slachtoffers te voorzien

WIE ZIJN DE STAKEHOLDERS ?

41 STAKEHOLDERS ONDERNAMEN ACTIE IN HET KADER VAN HET PLAN

Samenwerking is noodzakelijk om vooruitgang te boeken op het vlak van mensenrechten en ondernemingen, de overheid kan dit niet alleen.

Daarom zijn verschillende stakeholders nauw betrokken geweest bij de totstandkoming en de uitvoering van het actieplan.

WIE ZIJN DE STAKEHOLDERS ?

40 STAKEHOLDERS WERKTEN MEE AAN DE UITWERKING VAN HET PLAN

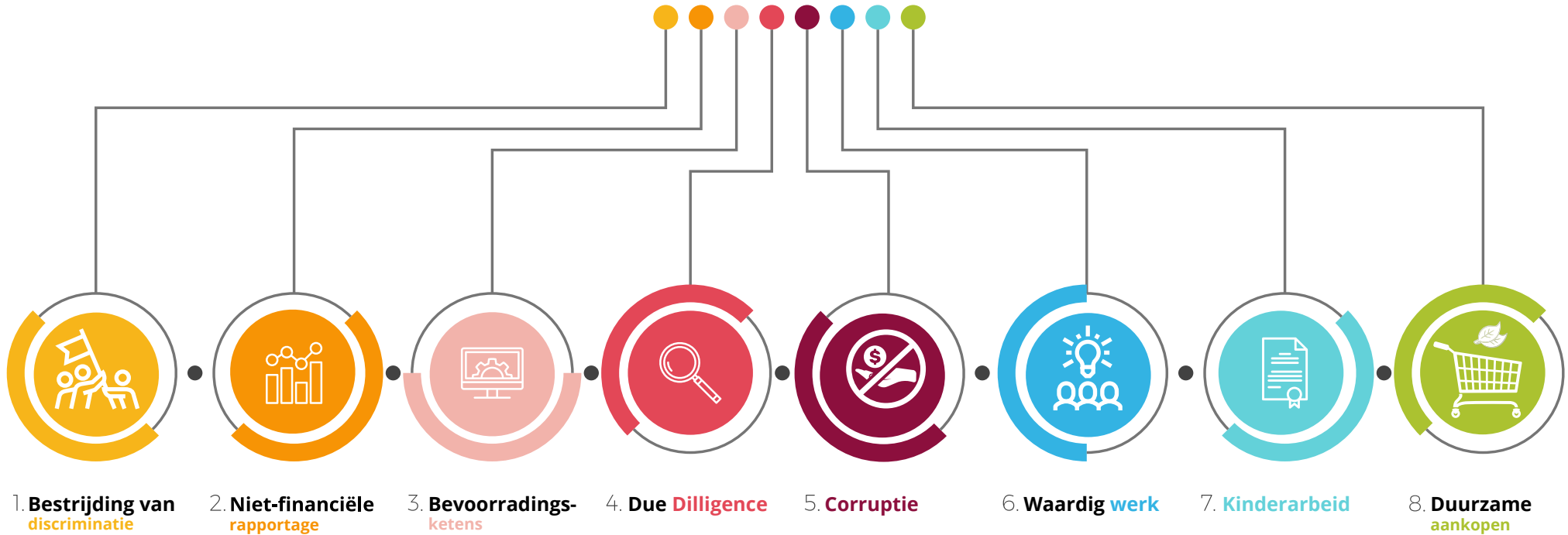
Naast deze 40 stakeholders hebben ook zeven adviesraden meegewerkt aan het plan

In een adviesraad zetelen vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. Zij geven advies aan de overheid over politieke, wetenschappelijke, technische en economische thema's.

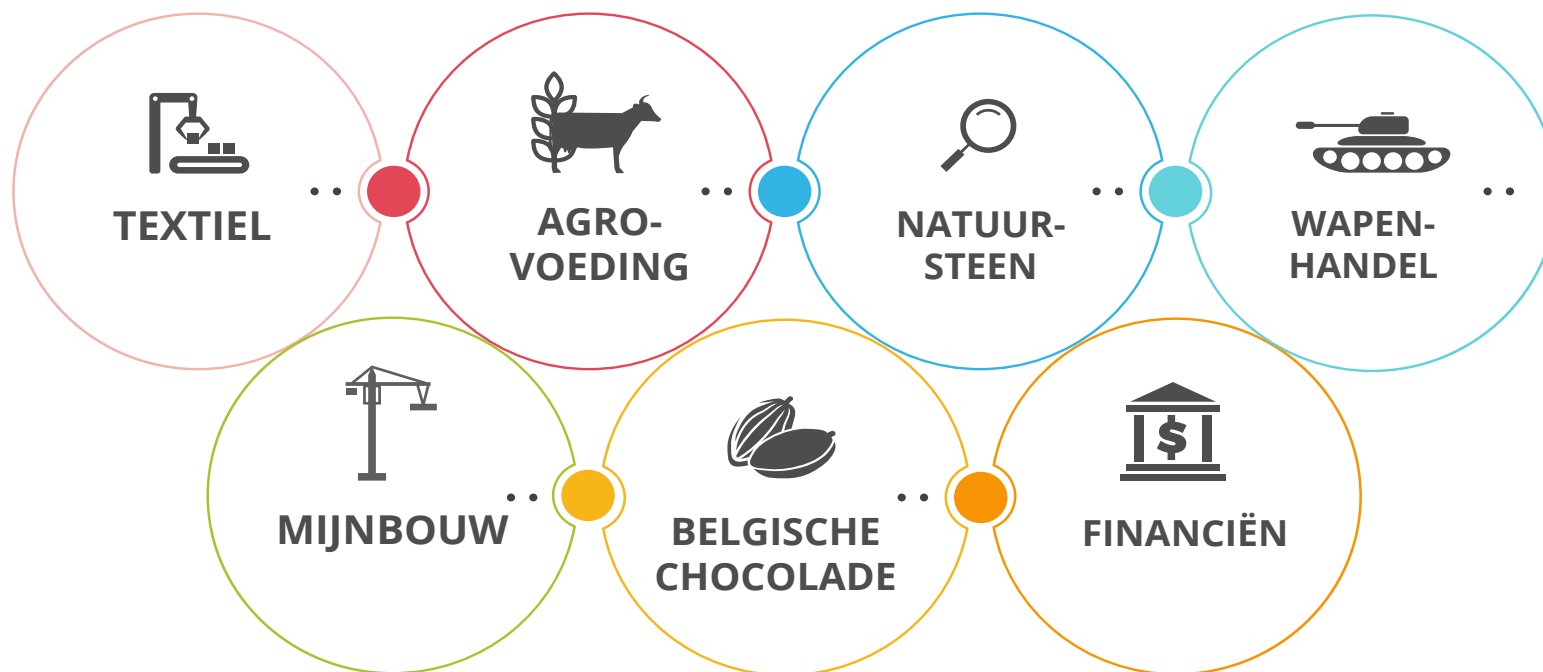
In België zijn er adviesraden op nationaal, federaal en regionaal niveau.

WELKE THEMA'S KOMEN AAN BOD ?

THEMA'S

WELKE SECTOREN ZIJN BETROKKEN BIJ HET PLAN ?

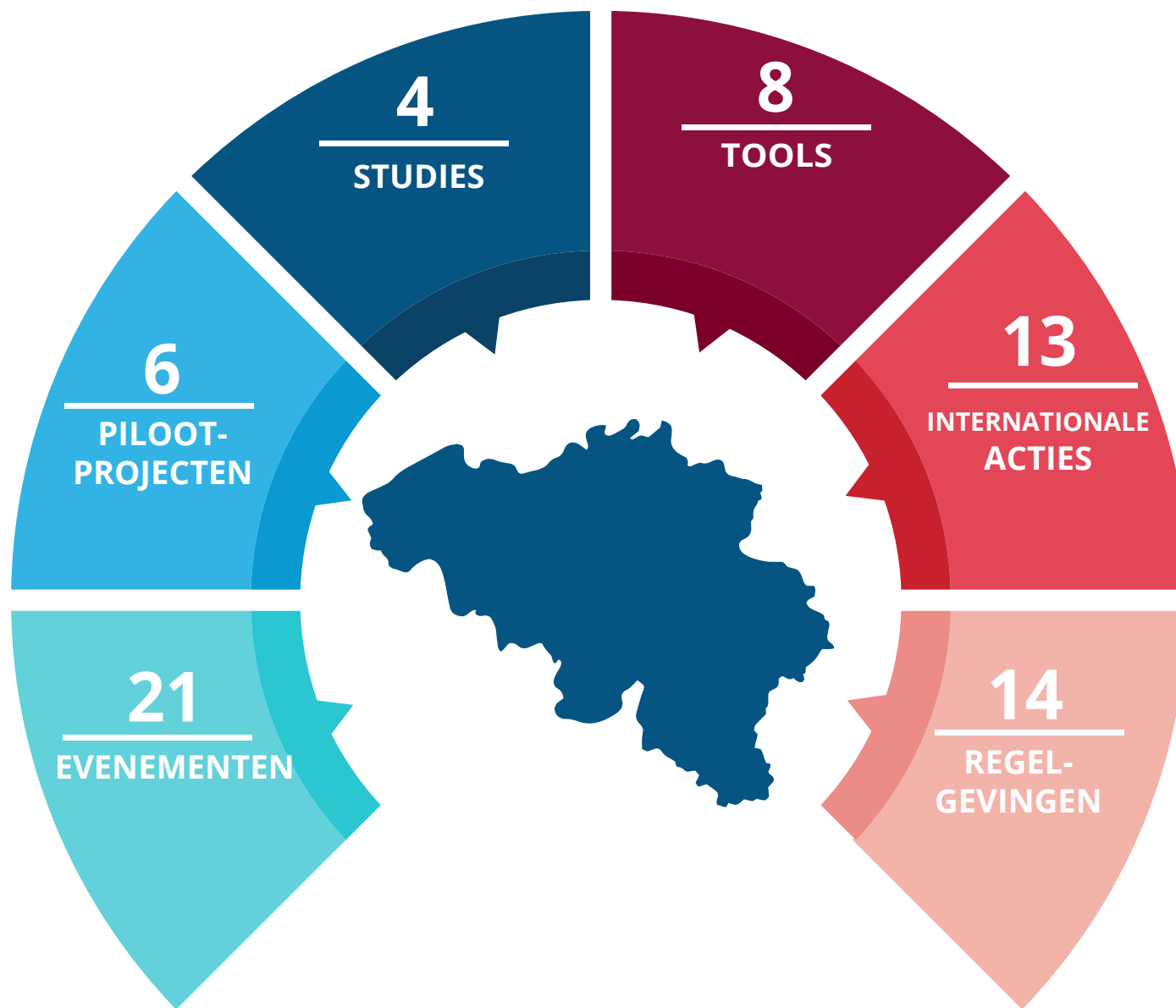
EEN FEDERAAL MENSENRECHTENINSTITUUT: HET ONTBREKENDE PUZZELSTUK

In april 2019 is het wetsvoorstel voor de oprichting van een federaal mensenrechteninstituut eindelijk goedgekeurd. Internationale organisaties zoals de VN en de raad van Europa raadden België al jaren aan om een dergelijke instelling op te richten. Hoewel er in België verschillende officiële instanties bestaan die zich bezighouden met mensenrechten, bestond er tot nog toe geen nationaal instituut dat de rechten van de mens op nationaal niveau bevordert en beschermt. De wet van 12 mei 2019 tot oprichting van een Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens is een eerste stap in de richting van een onafhankelijk instituut dat de hiaten van de huidige institutionele architectuur moet opvullen.

Het federaal mensenrechteninstituut is bevoegd voor alle federale zaken die niet door andere organisaties behandeld worden. Op termijn is het de bedoeling om dit instituut een interfederale bevoegdheid te geven teneinde de rechten van de mens ook op het niveau van de gefedereerde entiteiten volledig te bestrijken en zo het Belgische landschap inzake de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens te vervolledigen.

HOVEEL ACTIES ZIJN VOORTGEKOMEN UIT HET PLAN ?

IN HET NATIONAAL ACTIEPLAN "ONDERNEMINGEN EN MENSENRECHTEN" STAAN 66 ACTIES DIE 3 JAAR HEBBEN GELEID TOT

Dankzij het Nationale actieplan “Bedrijven en Mensenrechten” heeft België 8 nieuwe tools om de mensenrechtensituatie in bedrijven en sectorale bevoorrading-sketens te verbeteren en toegang tot re-mediëring bij mensenrechtenschending-en te vergemakkelijken.

DE TOOLBOX VOOR BEDRIJVEN EN MENSENRECHTEN

Deze website biedt concrete online tools voor bedrijven om hen te helpen hun mensenrechtenverplichtingen na te komen.

De toolbox bundelt de belangrijkste mensenrechtenverdragen, regelgevingen en dossiers in één overzichtelijke website. Zo kunnen bedrijven, organisaties en hun stakeholders hun beleid/praktijken makkelijker afstemmen om de schending van mensenrechten te voorkomen en het respect voor mensenrechten te bevorderen in al hun activiteiten.

Ontdek de [Toolbox](#).

De federale overheid heeft 4 studies laten uitvoeren om beter inzicht te krijgen in o.a. hoe Belgische bedrijven maatschappelijk verantwoord ondernemen integreren in hun werking, de bevoorradingsketen van de Belgische textielsector en toegang tot remediëring bij mensenrechtenschendingen.

TOEGANG TOT REMEDIERING IN BELGIË

In opdracht van het FIDO bracht de Universiteit van Antwerpen en onderzoeksgroep IPIS het Belgisch landschap voor de rechtelijke en niet-rechtelijke opties om mensenrechtenschendingen aan de kaak te stellen in kaart. Hoe geraak je met je verhaal tot bij een rechter? Waar vind je steun of rechtsbijstand om je zaak voor te brengen? Wie zijn de sleutelactoren die bevoegd zijn in dit domein? Wat is de meest geschikte procedure? En wat zijn de grootste obstakels die remediëring in België in de weg staan? De studie biedt inzicht in al deze vragen en de antwoorden zijn in een hapklare brochure gegoten.

Ontdek de [brochure](#).

6
PILOOT-
PROJECTEN

Overheden en andere organisaties hebben in een aantal projecten samengewerkt om o.a. de sociale meerwaarde van duurzame aankopen te verbeteren, de strategie van overheidsdiensten te verduurzamen en meer transparantie te creëren in de bevoorradingsketen.

TRUSTONE & BEYOND CHOCOLATE

De projecten TruStone en Beyond Chocolate zijn beiden multi-actor partnerschappen die streven naar meer duurzaamheid en transparantie in hun sectorale bevoorradingsketen.

Met Beyond Chocolate engageren overheden, retailers en middenveldorganisaties zich om samen te werken rond een hele reeks uitdagingen op het vlak van duurzame chocolade, zoals het aanpakken van ontbossing, kinderarbeid en een leefbaar inkomen voor lokale cacaoproducten.

Ontdek [Beyond Chocolate](#).

TruStone is dan weer een gezamenlijk initiatief van de natuursteensector in België en Nederland, de Nederlandse en de Vlaamse overheid en een aantal maatschappelijke organisaties en vakbonden. Het doel is om de risico's op schendingen van mensenrechten en fundamentele arbeidsnormen in de toeleveringsketens van natuursteen op een structurele manier tegen te gaan.

Ontdek [Trustone](#).

KONINKRIJK BELGIË
Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Dankzij het Nationaal Actieplan ondernemingen en Mensenrechten heeft België 21 evenementen of overlegmomenten in binnen- en buitenland georganiseerd om expertise rond Business & Human Rights thema's te promoten en een discussie op gang te brengen met de verschillende actoren zoals overheden, bedrijfswereld, ngo's en vakbonden. Zo heeft Het Nationaal Contactpunt voor OESO-richtlijnen meerdere events georganiseerd rond belangrijke thema's als de strijd tegen corruptie in nationale en internationale bedrijven en due dilligence binnen sleutelsectoren (agricultuur, textiel, ...).

INTERNATIONALE KADEROVEREENKOMSTEN ALS HEFBOOM OM SOCIALE RECHTEN TE VERBETEREN

Met een workshop rond internationale kaderovereenkomsten wil de FOD werkgelegenheid deze instrumenten promoten bij overheidsdiensten als een middel om sociale rechten te verbeteren. Internationale kaderovereenkomsten zijn een kader voor individuele en collectieve arbeidsverhoudingen in alle landen waar bedrijven actief zijn. Ze bevatten clausules en voorwaarden voor gelijkheidsbeleid, bemiddelingsmechanismes, risicopreventie, levenslange opleiding etc.

Meer info over:

- [De kaderovereenkomsten](#)
- [De strijd tegen corruptie](#)

BELGIUM
NATIONAL CONTACT POINT

14

REGEL-
GEVINGEN

Het Nationaal Actieplan heeft gezorgd voor een versterking van het beleid en het wetgevend kader rond mensenrechten. Zo is er meer aandacht voor duurzame ontwikkeling in overheidsopdrachten, gezondheid en veiligheid in de bouwsector en chemische industrie, een beter gelijkheidsbeleid, etc.

MENSENRECHTEN IN DE KIJKER TIJDENS ECONOMISCHE MISSIES

Sinds 2017 is het een nieuwe beleidslijn dat tijdens een economische missie in het buitenland ook een activiteit rond een mensenrechtenthema georganiseerd wordt.. Zo heeft België o. a. enkele activiteiten rond kinderarbeid, sociale dialoog, vrouwelijk ondernemerschap en de arbeidsmarkt van de toekomst ondernomen in landen zoals Ivoorkust, Argentinië, Marokko, México en China.

KONINKRIJK BELGIË
Federale Overheidsdienst
**Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking**

RÉGION DE
BRUXELLES-
CAPITALE

13

INTERNATIONALE
ACTIES

België heeft in het kader van het Nationaal Actieplan internationaal het voortouw genomen rond mensenrechten- en gelijkheids-thema's en deze standpunten verdedigen binnen de VN en ILO.

Ook heeft België vrijwillige financiële bijdragen geleverd aan VN projecten rond corruptiebestrijding.

MEER DUURZAME ONTWIKKELING IN VRIJHANDELSAKKOORDEN

België speelt een voortrekkersrol in de Raad van de EU in het bepleiten van een versterking van de hoofdstukken duurzame ontwikkeling in vrijhandelsakkoorden. Naast een consequent pleidooi voor zo breed mogelijke voorzieningen m.b.t. duurzame ontwikkeling in vrijhandelsakkoorden legt België hierbij ook de nadruk op de effectieve opvolging van de implementatie deze hoofdstukken.

KONINKRIJK BELGIË
Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

Federale Overheidsdienst
**Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg**

ONTDEK HET NATIONAAL ACTIEPLAN EN ALLE ACTIES OP ONZE WEBSITE:

- [Het stappenplan](#)
- [De mapping](#)
- [Overzichttabel met acties](#)